

Datum
2014-12-05

Dokument nr
14.08

Vår referens

Till
Avtalsenheten
Regionkontor
Medlemsservice
Klubbar och APO

Skiljedom gällande övertidsöverskridanden

Sammanfattning

Ett av Teknikföretagens medlemsföretag har blivit dömda till skadestånd för brott mot Arbetstidsavtalets bestämmelser om begränsning av övertidsuttag s.k. extra övertid. Domen innehåller flera väsentliga uttalanden om skadestånd och hur detta ska bestämmas.

Tjänstemannaorganisationerna har under flera år hävdat att skadestånd vid övertidsöverskridanden ska bestämmas utifrån arbetstidslagens bestämmelser om övertidsavgift dvs. en procent av prisbasbeloppet för varje timme otillåten övertid. Detta har Arbetstidsnämnden nu definitivt avvisat och uttalar istället att skadestånd ska bestämmas enligt gängse principer.

Brott mot Arbetstidsavtalet

Brott mot Arbetstidsavtalet prövas i Arbetstidsnämnden, en partsgemensam skiljenämnd som kan förstärkas med en opartisk ordförande. Arbetstidsnämnden har kommit med en dom gällande brott mot avtalets begränsningsregler för övertidsutrymmet dvs. övertidsuttag utöver det allmänna övertidsutrymmet. Unionen, Sveriges Ingenjörer och Ledarna drev gemensamt en tvist till Arbetstidsnämnden för övertidsbrott vid ett större medlemsföretag och yrkade på skadestånd om drygt 4,7 miljoner kronor. Bolaget hade brutit mot Arbetstidsavtalet; det rörde sig om över 10 000 timmar under en period om fyra år. Skadeståndet som Arbetstidsnämnden utdömde var 1,1 miljoner kronor.

Bolaget hade medgett omfattningen av övertidsuttagen och åberopade flera förmildrande omständigheter som skäl för att jämka ett skadestånd. Omständigheterna var bl.a. att tjänstemännen själva bestämde sin övertid och fick denna godkänd i efterhand och att arbetsgivaren inte ville neka övertidsersättning. Arbetstidsnämnden ansåg inte att detta var skäl att jämka ett skadestånd och uttalade att arbetsgivaren är ytterst ansvarig för att bestämmelserna följs. Arbetstidsnämnden konstaterade att arbetsgivaren därmed är skyldig att ta fram rutiner för exempelvis tidrapportering för att på så sätt få kännedom om eventuellt övertidsarbete och få kontroll över övertidsuttagen. Bolaget anförde också att de berörda tjänstemännen arbetade i en verksamhet med speciella förutsättningar, att övertidsuttagen i de enskilda fallen varit i ringa omfattning, att det varit

svårigheter att få s.k. dispenser och att tjänstemännen inte drabbats av några hälsoproblem. Inte heller dessa omständigheter var enligt Arbetstidsnämnden skäl för att jämka skadeståndet.

Ejskäljämkning

Det skadestånd som Arbetstidsnämnden beslutade om är således inte jämkat utan är istället bestämt utifrån omständigheterna i målet. Arbetstidsnämnden fastslog inledningsvis att det är en viktig princip att det inte ska vara lönsamt för en arbetsgivare att sätta arbetstagarnas rätt åt sidan och att ett skadeståndets uppgift är att effektivt avhålla från avsteg från lag och avtal. Arbetstidsnämnden beaktade i sin skadeståndsbedömning omfattningen av övertidsuttagen, att de skett under flera år samt att bolaget inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att komma till rätta med övertidsuttagen när skadeståndet fastställdes till 1,1 miljoner kronor.

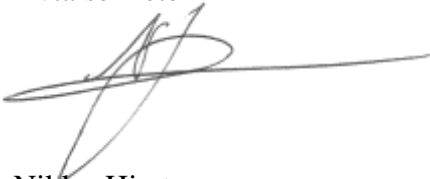
Slutsats

Det går dock inte att dra några slutsatser från domen när det gäller exempelvis enstaka överskridanden utan det är samtliga omständigheter i varje enskilt fall som ska beaktas. Parterna är ense om vikten av att Arbetstidsavtalet följs. Teknikföretagens inställning är, liksom tidigare, att skadestånd inte är rätt väg att komma till rätta med övertidsöverskridanden. Det viktiga är i stället att se till att komma till rätta med problemen. Det kan exempelvis vara att man ser över och förbättrar rutinerna för övertidsuttag och/eller utbildar berörda chefer i bestämmelserna om övertidsuttag. Förbunden delar uppfattningen att det är viktigt att vidta åtgärder så att avtalet följs. I de fall parterna inte lyckas lösa tvister som uppkommer på annat sätt kan skadestånd utgå.

Övrigt

Informationen i detta cirkulär är partsgemensam.

Avtalsenheten

Niklas Hjert